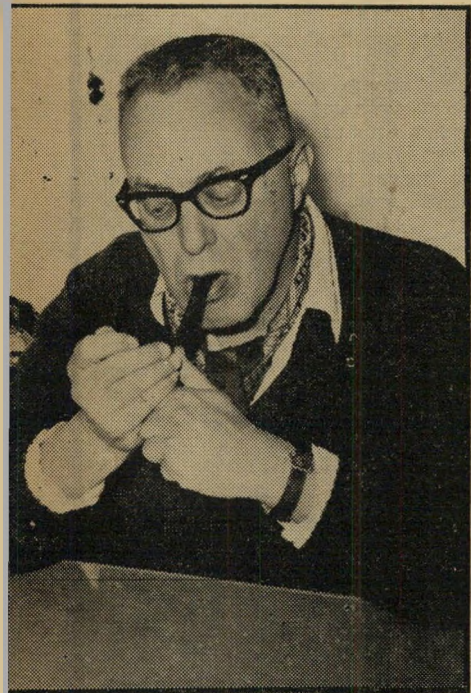

הוא

דרוש ליזרוק

אותה

מנהל החדשות ועניינים בקול ישראל, שכה החדש לבשר לקהל הי מאזינים חדשה מעניינת אחת, וחבל, כי דהקא חדשה זו נוגעת אליו אישית, ואין איש ממנו המיטיב לדעת אותה לפרטי פרטי. יתכן ששיכתה זו אינה נובעת, אלא מטעמי צניעות בלבד. שכן עמוס גורדון, מנהל החדשות, ולשעבר עורכו של שבועון הנפל של קול-ישראל, רדיו, סרב אולי לשתף את ציבור המאזינים בשמחתו הפרטית, שעה שבימי-משפט השלום בתל-אביב קיבל סוף-סוף, אחרי בירורים שנמשכו למעלה משנתיים, את טענתו וטענת אשתו אסתר, פסק כי על דיירתו, המתגוררת בדירה ה שייכת להם, לסלק את ידה מהדירה, ולהחזיר להם, כשהיא פנויה מכל חפץ ואדם. באוני המאזין הפשוט, המאומנות לשמוע בקול-ישראל רק חדשות מרתקות ומסעירות, יכולה חדשה מעין זו להישמע שיגרתית וחסרת-עניין. אלא שחסר בה עדיין עוד פרט חשוב אחד: אותה דיירת, שעל סילוקה

בסדינה

עתונות מקץ עשרים שנה

מהי הרגשתו של אדם, כאשר הוא עומד, לאחר שנים רבות, מול רוצח אמרי?

מה גובר על רגשותיו באותו רגע? רגש הנקמה הצפויה, או הזיכרון האיום, הצף ועולה שוב, לאחר עשרים שנה? על כל השאלות האלה היה חייב לצנות לעצמו ה עיתונאי הישראלי רומן פריסטר, שביקר לפני זמן מה בגרמניה המערבית בשליחות על החשמר.

מעיד פרווה ותכשיטים. אביב 1943 היה האביב האחרון של יהודי גטו קראקוב. רק משפחות בודדות הצליחו להימלט, בעת פעולת החיסול הגרמנית האחרונה. שמה של אחת המשפחות, לפי המיסמכים המזוייפים שנשאה עמה, היה ווישנאבסקי. אולם המיסמכים לא עזרו ביותר. כעבור כמה ימים נעצרו בני המשפחה, ההורים והילד בן החמש-עשרה, עלידי הגסטאפו.

עם אבי המשפחה היה הכרור קצר. בדיקה פשוטה גילתה את יהדותו, והוא נורה. עם אם המשפחה היה העניין יותר מסובך. היא עמדה בתוקף על הצהרתה כי היא פולניה, ואף מיסמכה היו ללא דופי. החקירה בדבר יהדותה נמשכה שבועות אחדים, בהם הוחזקה, יחד עם בנה, בבית הכלא ששכן בלב הגטו הריק. בחקירה טרם פל קצין גסטאפו בשם וילהלם קונדה.

קונדה היה יודע ליהודי קראקוב כבר זמן רב קודם לכן. כקצין הגסטאפו לענייני יהודים, היה הוא המפקח האישי על שלוש הפעולות לחיסול הגטו.

בשעת אחת החקירות הציעה האם הצעה לקונדה: תמורת שחרורה ושחרור בנה, תיתן לקונדה את מעיל הפרחה ואוסף הי תכשיטים שלה, המוסתרים בעיר. וילהלם הסכים מיד, נסע יחד עם האסירה לכתובת שציננה. הילד נשאר בכלא. כאשר חזרה, כעבור כמה שעות, היתה מאושרת. היא היתה בטוחה כי השחרור יבוא במהרה. אולם משחלפו כמה ימים ללא כל שינוי, דרשה לראות מיד את קונדה. כעבור שבוע

במשרד הגסטאפו ישב וילהלם קונדה לבדו. "ממי קנית את המיסמכים המזוייפים, יהודיה מלולכת?" היתה שאלתו הראשונה של וילהלם. "איני יהודיה ואלה מיסמי כים מקוריים," ענתה האשה.

"אם לא תאמרי מיד את האמת, אהרוג את בנך בירי," כאן בחדר, איים קונדה שעה ששלף את האקדח והיפנה את קנהו לעבר הנערה. "הבטחת לשחרר אותנו תמורת הפרחה והתכשיטים," צעקה האשה. "כי אתו רגע קם וילהלם ממושב, הפיל את האשה ארצה במכת בית-האחיה של אקדחו. הוא המשיך להכות באשה השוכבת, לעיני בנה, עד שהגופה המרוסקת נותרה ללא רוח חיים. הילד נשלח למחרת לאושר חיץ.

כל זה התרחש במאי 1943. שם הילד היה רומן פריסטר.

ראיון אצל באור. בדיוק עשרים שנה לאחר מכן, במאי 1963, סיים העיתור נאי הישראלי רומן פריסטר את ביקורו בגרמניה. באותו זמן התפוצצה הפרשה ש היתה קשורה בשמו של תובע מדינת אסן, פריץ באור. התובע מפראנקפורט הצהיר, בראיון לעיתון דני, כי לו היה היטלר חי וזר לגרמניה, היה העם הגרמני מקדם אותו בברכה. הצהרה זו עוררה תגובות חריפות. בעיתונות הימנית כונה באור כמשמץ העם הגרמני החדש. מפלגת אדנאור דרשה כי בוונסטאג את התפטרותו המיידית. לא היה זה רק בשל הצהרה בודדת זו, אלא משום שעד היום באור הינו הלוחם, והדמות ה עיקרית, במערכה האנטי-נאצית, ואחד הי אנשים הבלתי-אהודים ביותר בגרמניה ה מערבית.

כל זה הצדיק את מאמציו של פריסטר להשיג ראיון עם באור. הראיון בן רבע השעה, שהצליח פריסטר לקבל, נמשך שעה תיים. החלק הראשון של השיחה נסב על אופיו של העם הגרמני הנוכחי, עבר מיד לדון בעניינים מעשיים יותר. בין היתר, מסר באור לעיתונאי הישראלי ידיעה סני סאציונית על תוכנית למעצרו של אחד מי עשירי גרמניה הגדולים — קורט בכר (ה עולט הזה 1331 והלאה).

התביעה בפראנקפורט עסוקה עתה ב איסוף חומר הוכחות הנוגע, בין השאר, לפעולתו המרשיעה של בכר ביוגוסלביה, (המשך בעמוד 21)

קולנוע „מתמיד“ המפואר לדרך חדשה!

קולנוע „מתמיד“, השוכן במרכז תל-אביב, באחד מאיזורי המגורים הצפופים ביותר, ברחוב אלנבי 94, הוא חודש לפי כל כללי הבניה המודרנית, נחשב כאחד היפים מבחינה ארכיטקטונית, יש בו כל החידושים האחרונים בשטח הטכניקה הקולנועית, והם הוכנו על-ידי האדריכלים הידועים, פלורה ויהודה איזמן.

כשבקרנו בבית הקולנוע באחד מימות השבוע שעבר וראינו שם הודעות מושכות-עין על סידרת סרטים גדולים שיוצגו במשך העונה הבאה בבית קולנוע זה. נסינו להתעמק יותר, על מנת לדעת כיצד הצליחה הנהלת הקולנוע להפוך את האולם המיושן של „ישה חפץ“, לאחד מהאולמות היפים והמשוכללים בתל-אביב.

חקירה קטנה גילתה לנו, כי בהנהלת הקולנוע המחודש נמנים אנשים דינמיים היודעים היטב את מקצועם ומתחלקים ביניהם בתפקידים.

בפויה רחב הידיים פגשנו בשניים ממנהלי המקום, מר זקולניק, ומר ברונשטיין, בשיחתנו הם גילו לנו כמה פרטים מעניינים מאד בנושא קולנוע „מתמיד“:

„לא חסכנו בעמל ובכסף, השקענו למעלה מחצי מיליון לירות, בקירור ואורור מלא ב-650 כסאות נוחים המותקנים באולם ויציע רחבי-ידיים, במבנים חדישים, בחדר מכונות מרווח ומשוכלל — לפי כל כללי השיטה המודרנית האחרונה, אנו מקוים כי כל החידושים הקיימים כיום בקולנוע „מתמיד“ יספקו את הדרישות והשרות של קהל מבקרי הקולנוע בישראל.“

בית קולנוע אשר בהנהלתו מצויים אנשי מקצוע, מכיר מיד בסגולותיו של סרט (אם כי תמיד קיים ענין של מזל מיוחד לסרט) ואם הוא יודע לפרסמו בצורה נאותה, הרי מובטחת לו הצלחה.

חברי הנהלה הכינו תכנית יסודית להבראת המצב של בית הקולנוע „מתמיד“, תכנית אשר הם משוכנעים בהצלחתה. „כלי הנשק“ הגדולים שבידם הם סרטים משובחים ממיטב התוצרת האירופית והאמריקאית. כבר החל מהשבוע הם מציגים שש הצגות משך היום — סרט מתח ורב פעולה — „עולמו המסתורי של ד״ר מבוזה“, בהשתתפותם של הישראלים דליה לביא וזאב ברלינסקי.

על מידת מעופה של הנהלת קולנוע „מתמיד“ אפשר לראות מרכישת הסרטים הבאים שיוקרנו בקרוב: סרטי „תבל“ תציג על מסך קולנוע זה את הסרט הבלתי-רגיל, שהופק כקופרודוקציה אנגלו-צרפתית-אמריקאית: „הפראית והנחשקת“ בהשתתפותה של בלינדה לי בתפקיד חושני ומסעיר, כן מופיעים בסרט פולקו לולי האיטלקי, והצרפתייה מגלי נואל, סרט צבעוני-סינמסקופי.

סרטי פרטיוויה של „בראומפילם“, הספסל בפרק, סרט שוייצרי מרתק ומעניין בתוכנו, ואחריו סרט רב פעולה „מתח המשטרה החשאית“.

המפיץ הירושלמי יהודיוף מודיע אף הוא על סרט גדול שיוצג ב„מתמיד“ בקרוב: „הם לא נפרדו“, סרט מלחמתי רב-רושם עטור קרבות וגבורה, הדן בפלישה נועזת של בנות-הברית.

חברי הנהלה חזו לאחרונה בשורה שלמה של סרטים, ובחרו בחלק מהם שנראו כמתאימים ביותר להצגה בקולנוע „מתמיד“ — במסגרת תכניתם לעשותו אחד מבתי הקולנוע הפופולריים בתל-אביב.